

TELEVISIOON

Lugu ebatõenäolisest sõprusest ohtlikus Itaalia linnas

1950-ndate Napolis sõbraks saanud Elena ja Lila on vastandid, kuid nende sõprus kestab läbi elu. Ka pikema vahega kohtumistel on lummus alles.

„Minu geniaalne sõbranna” maalib pildi vaesest ja trööstitust, kuid lummas 1950. aastate Napolist.

Kristi Helme
kristi.helme@epl.ee

Ühe tänapäeva Itaalia tähelepanuväärsema autori Elena Ferrante samanimelise romaani põhjal valminud „Minu geniaalne sõbranna” algab 1950-ndate ohtlikus, kuid kahtlemata võlvas Itaalia linnas Napolis, kus saavad sõbraks klassikaaslased Elena ja Lila. Esimene on pigem püüdlük ja tubli, teine lennult haarav, kuid isiksusena komplitseeritud (teisisõnu: kiuslik ja muutliku meelega). Üks on n-õ paha ja teine n-õ hea tüdruk. Nagu minajutus-taja Elena ütleb: „Ma ei tea, mis jõud see oli, mis mind Lila poole tõmbas, aga vastu ma sellele ei saanud.” Üks, mis mõlemat magnetina tõmbab, on Louisa May Alcott „Väikesed naised”. Ärkas vaimuga tüdrukuid see raamat mõistagi inspireerib...

Õeldakse, et vastandid tõmbuvad, ja kindlasti vastab see ka tõele – on ju teada, et kaks kõva kivi head jahu ei jahvata. Filmi peasa-

lised Elena ja Lila on aga nii vastandlikud, et enne kolmanda osa keskpaika ei saagi aru, kas see on üldse sõprus või ühe poole allaheitlik klammerdumine, mida teine pigem enda lubustamiseks talub. Tulise loomuga Lila näib algul pigem oskusliku manipulaatorina, kuid tema nutikus ja oskus teistmoodi mõelda ning püüd toonaseid soorolle muuta (tõsi, tema koolitee ei saanud jätkuda isegi mitte põhikoolis), teevad tegelaskuju iga hetkega süm- paatsemaks.

Ka Elena ja Lila sõprus saab lõpuks selgeks. Ei ole tegemist ainult ühe poole kõikehõlmava andumisega, ikka mõlemad vajavad teineteist. Selles karmi olemusvõitlusega Itaalia linna agulis jääb lihtsalt palju itaallastele mitteoma- selt pinna alla virvendama. Peategelased pole klassikalised sõbrannad, kuid vajavad teineteist ja neid siduv nähtamatu niidistik ei katke.

Nüansirikas ja ajastutruu. Just ajastu kontekst on see, mida seriaal nii ilmekalt esitab. Selgelt, kuid mitte ka liiga dramaatiliselt on esitatud sõjajärgne ülimalt patriarhaalne Itaalia ühiskond, kus ka hästi õppivad tüdrukud pidid palju vaeva nägema, et õpingud saaks põhikoolis jätkuda. Keskkooli läbimine oli agulis sirgunud tüdrukute jaoks midagi imelist, sest kõigepealt on vaja õppida süüa tegema ja pesu pesema... Just neist oludest väljaronimise kujutamine muudab seriaali eriti haaravaks (lugu ja areng jätkuvad teisel hooajal, mis algab täna ETV2-s). Haaravaks muudab seegi, et lugu, mis võiks mõjuda melo-

SERIAAL

„Minu geniaalne sõbranna”

(„L'amica geniale”)

- **Režissöör:** Saverio Costanzo
- **Osades:** Margherita Mazzucco, Gaia Girace, Annarita Vitolo jt
- **Itaalia, 2018**
- **Seriaali esimest ja teist osa näeb veel kuue päeva jooksul, ülejäänud osi kauem aadressil www.etv2.err.ee/minus-geniaalne-sobranna**
- **Täna kell 21.30 algab ETV2-s sarja 2. hooaeg.**

dramaatiliselt, ei ole seda ometi. Pigem näeb ohtralt allasurutud tundeid, eeskätt peategelaste sõprussuhte.

Filmi esimene osa võib tunduda uimasevõitu, aga ei maksa alla anda. Iga järgmine osa on üha haaravam ja nüansirikkam. Neil, kes pole raamatut lugenud, võib olla keeruline nimede virvarris orienteeruda, sest tegelasi on palju ja neil on ka ohtralt hüüdnimesid. Alates peategelastest Elenast ja Lilast, keda nimetatakse hoopis Lenüks ja Linaks. Raamatus on ka spikker nimede ja sugulussidemete kontrollimiseks, kohe filmi juurde pöördunudtel seda võimalust ei ole. Nii et kahtlemata läheb üksnes filmi vaadates omajagu infot ka kaotsi.

Kokkuvõttes: filmi pausile panemata võileiba tegema minek võib kätte maksta. Ja arvestades filmi omalaadset tempot ja tegelaste kohati itaallastele mitteomast kõnet (pisikesed, tihtipeale isegi ebaloomulikult mõjuvad pausid enne lause ütlemist), võib tekkida tunne, et seda filmi vaadates võib „maksimeerida ajakasutust rõõpräheldes”. Sisulise poole jälgimise poolest võib see hiljem kätte maksta.

Sari tekitab vastupandamatu soovi Napolisse reisisid. Ent praegu on sellega teadagi kuidas... Kuigi hiljuti seal kandis käinute sõnul kohtab linnas endiselt vaesust, suuri klassilõhesid ja räpasust, lummab linn ometi. Ja lummus on miski, mis ei mattu kunagi millegi alla, vaid lihtsalt on. Nagu ilmekalt tõestavad Elena Ferrante, Saverio Costanzo ja terve plejaad häid näitlejaid, üks ilusam kui teine. ●

Seriaal näitab ohtlikku sõjajärgset Napolit, kus õigus on kõige tugevamal. Lapsed on aga ikka lapsed.

KAADRID SERIAALIST

KULTUURIBIIT

TAAVI-PEETER LIIV

Rubriigis „Kultuuribiit” (epl.ee/kultuur) jagab seekord muusika-soovitusi Tartu indie-skeenelt võrsunud Taavi-Peeter Liiv, kel ilmus märtsis teine kauamängiv „Absurd”. Liivi tegemistel saab silma peal hoida Spotifys ja sotsiaalmeedias. **EPL**

MÕNE SÕNAGA

Kumus toimuvad virtuaalsed kuraatorituurid

Kumu korraldab teisipäeviti oma Facebooki lehel kuraatoriga veebituure, mis jäävad ka järelvaadatavaks. Sel nädalal tutvustas kuraator ja Eesti kunstimuuseumi graafikakogu hoidja Elnara Taidre graafik Vello Vinna näitust „Vello Vinn. Vastupeegeldused”. **EPL**

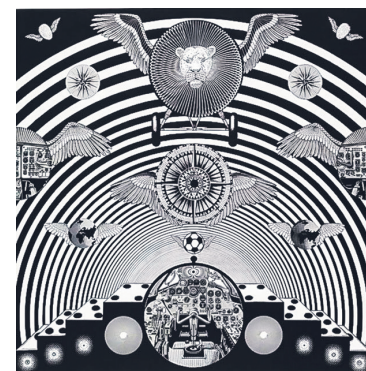

FOTO: STANISLAV STEPASHKO

80. sünnipäevaks valmis ETV-I Marju Lauristinist erisaade „Marjustin 8.0”.

Ballett „Kratt” rahvusoperi Estonia Facebookis

Rahvusoper Estonia alustas eelmisel nädalal Facebooki teel etenduste näitamist. Sel laupäeval kell 19 näeb Eduard Tubina balletti „Kratt”, mille on lavastanud Marina Kesler. Dirigeerib Vello Pähn, peaosades on Deniss Klimuk, Anatoli Arhangeliski, Eneko Amoros, Jevgeni Grib ja Marika Muiste. **EPL**